

Sygn. akt: I C 271/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Cyganek
Protokolant:	Stażysta Alicja Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2021 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego B.-F. w B.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 złotych (sto dwadzieścia) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz adwokata S. S. kwotę 120 złotych (sto dwadzieścia) podwyższoną o należny podatek VAT wynoszący 23% tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

SSO Joanna Cyganek

Sygn. akt I C 271/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 11 marca 2020 r. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w B.-F. powód M. C. wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania za szkodę oraz zadośćuczynienia na krzywdę wyrządzoną mu przez funkcjonariuszy służby więziennej. W uzasadnieniu podano, że na przełomie sierpnia i września 2019 r. powód wraz z innymi współosadzonymi przebywali w celi 204, która była mała, a okno w celi było szczelnie obudowane kosztem z pleksi. Podkreślono, że taka obudowa ogranicza dopływ oraz cyrkulację świeżego powietrza, jak również dostęp światła dziennego. Wskazano, że w okresie letnim upał w gorące dni w takiej celi jest nie do zniesienia. Zaznaczono, że korzystanie z dostępu do światła naturalnego i świeżego powietrza jest podstawowym elementem życia, do którego jest uprawniony każdy osadzony. Powód wskazał, że w czasie, gdy przebywał w celi 204, zakaził się świerzmem skórny. Zdaniem strony powodowej pozwany nie udzielił mu pomocy medycznej.

Nadto powód podał, że doszło do jego bezprawnej izolacji ze względu na innego osadzonego oraz ukarania go za to, że domagał się dostępu do lekarza więziennego pierwszego kontaktu. Wskazano, że ukarano powoda karą 3

miesiący udzielania widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą. Zdaniem powoda jest to kara często stosowana przez pozwanego wobec więźniów, którzy domagają się poszanowania swoich praw. Zaznaczono, że wobec powoda często kierowane są wnioski o ukaranie, jednak nie z powodu jego złego zachowania, a z uwagi na jego „natarczywość”, bowiem domaga się on dostępu do lekarza, o celę obudowaną koszem okiennym, podwójną izolację oraz dodatkowe dłuższe telefony. W ocenie powoda pozwany narusza jego prawa przewidziane w k.k.w. oraz w Konstytucji (k. 3-5).

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2020 r. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości (k. 19).

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Zakład Karny w B.-F. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany zaprzeczył, by w wyniku osadzenia powód doznał krzywdy, bądź uszczerbku na zdrowiu. Wskazano, że powód miał zapewnione wszelkie prawa wynikające z treści k.k.w. i innych przepisów związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności. Podkreślono, że w oknach cel mieszkalnych są zamontowane przesłony, co jest uzasadnione treścią wytycznych Dyrektora Generalnego SW nr 3/2011 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych. Zdaniem pozwanego powyższe przepisy dopuszczają stosowanie w otworach okiennych przesłon i siatek mocnej konstrukcji, mocowanych po zewnętrznej stronie okna. Podkreślono, że zamontowane przesłony nie ograniczają dostępu światła, ani nie uniemożliwiają przepływu powietrza. Nadto zaznaczono, że cele w pozwanym zakładzie karnym posiadają sprawną wentylację, co potwierdzają coroczne przeglądy przewodów kominowych.

Wskazano, że w celach budynku C od strony przyległej ulicy zamontowane są kraty tworzące wyгородzenie uniemożliwiające swobodny i niekontrolowany dostęp do okien, a otwarcie okien następuje poprzez włącznik elektryczny. Podano, że wszystkie warunki wraz z dopuszczeniem do użytkowania budynku mieszkalnego C zostały spełnione, a okna zostały wykonane według projektów budowlanych i sprawdzone przez odpowiednie organy przed wydaniem stosowanych decyzji i pozwoleń. Nadto zaznaczono, że wobec powoda nie zostały podjęte zalecenia wynikające z art. 88 § 1 k.k.w., jak również nie podjęto decyzji o objęciu go szczególną ochroną w warunkach zwiększonej izolacji, o której mowa w art. 143 § 1 k.k.w. Podkreślono, że spacer odbywał się pod nadzorem funkcjonariusza w wyznaczonym miejscu na świeżym powietrzu. Podano, że wszystkie pola spacerowa spełniają wymóg odpowiedniego metrażu, a twierdzenia powoda o rzekomym wdrażaniu bezprawnej izolacji są nieprawdziwe.

Nadto pozwany wskazał, że powód jest osobą silnie zdemoralizowaną, jest zdolny do zachowań wulgarnych, roszczeniowych i agresywnych w stosunku do każdej osoby. Podkreślono, że jego zachowanie w trakcie odbywania kary jest naganne, gdzie wyraz swojej nieregularnej postawie dał w dniu 27 sierpnia 2019 r., kiedy to podczas spaceru odgrażał się innemu osadzonemu w sposób bardzo wulgarny. Wyjaśniono, że taka postawa mogła stanowić podstawę do udzielania mu spacerów w mniejszej grupie osadzonych, tak aby nie dopuścić do eskalacji konfliktów i wystąpienia do zdarzenia nadzwyczajnego w postaci bójki, czy pobicia innego osadzonego. Zdaniem pozwanego były to zatem standardowe działania profilaktyczne. Pozwany zaznaczył, że jego działania wobec powoda nie można uznać ani za bezprawne, ani za zawinione. Podano, że same twierdzenia powoda nie stanowią dowodów. Nadto wskazano, że przyznanie powodowi zadośćuczynienia pozostawałoby w sprzeczności z art. 5 k.c., bowiem to powód nie przestrzegał porządku prawnego, w wyniku czego został skierowany do odbycia kary w zakładzie karnym. Pozwany podkreślił również, że z uwagi na sformułowanie przez powoda roszczenia o zapłatę nie kieruje się on chęcią odwrócenia skutków naruszeń jego dóbr osobistych, lecz wyłącznie określonym interesem finansowym. Podano, że zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny, a żądana przez powoda kwota zadośćuczynienia pozostaje bez żadnego związku z doznaną przez niego rzekomą krzywdą (k. 32-35).

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2021 r. Sąd przyznał powodowi pełnomocnika z urzędu (k. 82).

Podczas rozprawy w dniu 22 lipca 2021 r. pełnomocnik powoda z urzędu sprecyzował żądanie pozwu, wnosząc o zasądzenie kwoty 80.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia

zapłaty. Nadto pełnomocnik powoda z urzędu wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, które nie zostały uiszczone w żadnej części (k. 109-109v).

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały stanowiska dotychczas zajęte w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód na przełomie sierpnia i września 2019 r. przebywał w pozwanym zakładzie karnym. Był osadzony na Oddziale A w celach nr 204 i 215. Ilość miejsc zakwaterowania w celi nr 204 (cela 2-osobowa) i 215 (cela 3-osobowa) w pozwanej jednostce penitencjarnej ustalana jest z uwzględnieniem normy powierzchni mieszkalnej – minimum 3 m².

dowód: pismo wychowawcy z dnia 25 września 2019 r. k. 44, historia osadzenia powoda k. 49, zeznania świadka B. L. k. 137-138 (00:03:01-00:21:55),

W pozwanym zakładzie karnym w oknach cel mieszkalnych po ich zewnętrznej stronie są montowane przesłony tzw. blendy. Zamontowane przesłony wykonane są z poliwęglanu koloru białego i nie ograniczają dostępu światła. Przesłony, w górnej i dolnej części, nie są zabudowane płytą z poliwęglanu, co umożliwia przepływ świeżego powietrza. W celach pozwanego zakładu karnego jest zapewniona sprawna wentylacja grawitacyjna realizowana za pośrednictwem przewodów kominowych. Stan wentylacji grawitacyjnej jest kontrolowany każdego roku przez zakład kominiarski, a dokonane kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W pozwanej jednostce penitencjarnej w każdej celi jest zamontowane sztuczne oświetlenie. Natężenie oświetlenia było komisyjnie sprawdzane i spełniało obowiązujące normy.

Powód nie skarżył się wychowawcom na warunki bytowe panujące w pozwanym zakładzie karnym. Powód informował wychowawców o dolegliwościach natury zdrowotnej. Funkcjonariusze zgłaszali problemy zdrowotne powoda i zwracali się o pomoc lekarską. Powód chorował na świerzb, miał również czyraki. Powód w pozwanym zakładzie karnym odbywał konsultacje z lekarzem, a następnie wykonano mu zabieg. Powód przebywał w szpitalu przy Areszcie Śledczym w B., gdzie pobrano od niego wycinki. W pozwanym zakładzie karnym powód przeszedł również zakażenie wirusem (...)2. Został wówczas przewieziony z pozwanej jednostki do oddziału szpitalnego, gdzie zaopatrzone go medycznie.

dowód: protokoły kontroli stanu technicznego przewodów kominowych k. 50-52, protokół z pomiaru natężenia oświetlenia z dnia 24 września 2015 r. k. 38-39, świadectwo wzorcowania z dnia 21 kwietnia 2015 r. k. 40-41, zeznania świadka M. B. k. 139v-140 (00:07:48-00:18:03), zeznania świadka B. L. k. 137-138 (00:03:01-00:21:55), zeznania świadka P. Ś. k. 138 (00:21:55-00:28:37), zeznania świadka J. C. k. 140-140v (00:27:36-00:42:46), zeznania świadka B. O. k. 138-138v (00:28:37-00:43:16), zeznania świadka M. Ś. k. 138v-139 (00:43:54-00:49:39),

W latach 2003-2005 w budynku mieszkalnym C zostały przeprowadzone prace związane ze zmianą sposobu użytkowania budynku administracyjnego i hali produkcyjnej na pawilon penitencjarny wraz z zewnętrzną infrastrukturą. Wszystkie warunki wraz z dopuszczeniem do użytkowania obiektu zostały spełnione, a okna zostały wykonane według projektów budowlanych i sprawdzone przed wydaniem stosownych decyzji i pozwoleń.

dowód: decyzja z dnia 12 maja 2004 r. k. 53, decyzja z dnia 25 stycznia 2005 r. k. 53v, decyzja z dnia 20 października 2003 r. k. 54,

Powód złożył skargę dotyczącą stosowania względem niego w pozwanej jednostce penitencjarnej bezprawnej izolacji od kontaktu z innymi współwięźniami.

W dniu 27 sierpnia 2019 r., podczas spaceru, powód wykazał się nieregulaminową postawą i odgrażał się innemu osadzonemu w sposób wulgarny. Z uwagi na powyższe zdecydowano się na udzielenie powodowi spacerów w mniejszej grupie tak, aby nie dopuścić do eskalacji konfliktów i uniknąć wystąpienia bójki, czy też pobicia innego osadzonego. Było to działanie profilaktyczne. Nadto, z uwagi na nieregulaminową postawę, powoda ukarano karą

poprzez udzielanie widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą na okres do 3 miesięcy.

W/w sprawa była przedmiotem skargi powoda do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, w której zarzucał stosowanie przez kierownictwo tej jednostki bezprawnej izolacji więźniów.

Wobec powoda nie zostały podjęte zalecenia wynikające z art. 88b § 1 k.k.w. i nie podjęto decyzji o objęciu go szczególną ochroną w warunkach zwiększonej izolacji i zabezpieczenia. Powód korzysta z prawa do co najmniej godzinnego spaceru. Spacer odbywa się pod bezpośrednim nadzorem funkcjonariusza w wyznaczonym miejscu na wolnym powietrzu. P. spacerowe spełniają normy w zakresie ich metrażu. Zakwaterowanie osadzonych przekłada się na ustalanie harmonogramu grup spacerowych, które uwzględnia takie czynniki jak konieczność oddzielenia osadzonych młodocianych od osadzonych mogących wpływać na nich demoralizująco i konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego.

dowód: skarga powoda z dnia 4 września 2019 r. k. 46-48, pismo Dyrektora Zakładu Karnego w B.-F. z dnia 30 września 2019 r. k. 42, pismo Inspektora D. Ochrony Zakładu Karnego w B.-F. z dnia 22 lipca 2019 r. k. 43, pismo wychowawcy z dnia 25 września 2019 r. k. 44, wniosek o wymierzenie kary dyscyplinarnej k. 45,

Z uwagi na stan epidemii w pozwanym zakładzie karnym początkowo nie odbywały się widzenia. W późniejszym czasie, ze względu na wymagania sanitarne, widzenia odbywały się w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą tj. przez pleksi.

dowód: zeznania świadka J. C. k. 140-140v (00:27:36-00:42:46),

W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności powód przejawiał wysoce naganną postawę. Jest osobą silnie zdemoralizowaną, zdolną do zachowań wulgarnych, roszczeniowych i agresywnych w stosunku do każdego. Był wielokrotnie karany dyscyplinarnie.

dowód: pismo Dyrektora Zakładu Karnego w B.-F. z dnia 30 września 2019 r. k. 42, pismo wychowawcy z dnia 25 września 2019 r. k. 44, zeznania świadka B. L. k. 137-138 (00:03:01-00:21:55),

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o wyżej wymienione dokumenty oraz zeznania świadków. Autentyczność powołanych dokumentów nie była przez strony podważana, nie budziła także zastrzeżeń Sądu.

Sąd w pełni podzielił zeznania świadków M. B., B. L. oraz P. Ś. na okoliczności związane z ustaleniem warunków odbywania kary pozbawienia wolności przez powoda w pozwanym zakładzie karnym, zapewnienia mu opieki medycznej, a także ewentualnej krzywdy, jakiej miałby w związku z tym doznać. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zeznań w/w świadków, które pozostawały w zgodzie z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie oraz uzupełniły ustalenia wynikające z przedłożonych dokumentów.

Oceniając zeznania B. O. i M. Ś. na okoliczność warunków pobytu u pozwanego i ewentualnej krzywdy, jakiej miałby doznać powód, Sąd miał na uwadze, że przebywali oni z powodem w izolacji więziennej i z tego względu, mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego, istniała możliwość wpływania przez powoda (pośrednio lub bezpośrednio) na treść tych zeznań jeszcze przed wszczęciem postępowania w niniejszej sprawie lub już w jego trakcie. Sąd nie podzielił zeznań powołanych świadków w części, w której wskazywali, że w pozwanym zakładzie karnym powód nie miał zapewnionej należytej opieki medycznej, nie był on leczony, a nadto był karany za to, że domagał się kontaktu z lekarzem. Zeznania te nie są wiarygodne, albowiem nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie. Podkreślić przy tym należy, że strona powodowa nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji medycznej powoda, która byłaby miarodajnym dowodem w tym zakresie. Sąd nie dał również wiary powołanym świadkom w części, w której wskazali, że w pozwanej jednostce panują niewłaściwe warunki bytowe tj. w celach panuje półmrok, blendy blokują dostęp światła dziennego, a okna są w całości obudowane. Zdaniem Sądu zeznania wskazanych świadków były podyktowane ich subiektywnym przekonaniem o niedochowaniu przez

pozwaną jednostkę należytych warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Jednakże ich zeznania wykluczały się z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Oceniając zeznania świadka J. C. Sąd miał natomiast na względzie fakt, że jest ona żoną powoda, a co za tym idzie była emocjonalnie zaangażowana w sprawę i zainteresowana wynikiem postępowania, w związku z czym w pewnym stopniu jej zeznania dotknięte były brakiem obiektywizmu. Sąd nie podzielił zeznań powołanego świadka w części, w której wskazywała, że powodowi ciągle odmawiano widzeń. Zeznania te nie są wiarygodne, albowiem nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie. Sąd nie dał również zeznaniom w/w świadka w części, w której wskazywała, że w pozwanym zakładzie karnym powodowi nie zapewniono należytej opieki medycznej, po wyjściu ze szpitala powoda nie odbywały się kontrole lekarskie, a powód z zakładu karnego wyszedł w gorszym stanie zdrowotnym. Powyższe twierdzenia świadka nie znalazły żadnego poparcia w zgromadzonym materiale dowodowym. W tym miejscu jeszcze raz należy podkreślić, że strona powodowa nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji medycznej, która byłaby miarodajnym dowodem na okoliczność ustalenia zakresu pomocy medycznej udzielonej powodowi w pozwanym zakładzie karnym.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 6 k.p.c. Sąd pominął zeznania świadków B. i B. z uwagi na brak wskazania adresów świadków. Wobec nieusprawiedliwionego niestawiennictwa powoda na rozprawie w dniu 18 listopada 2021 r. Sąd pominął dowód z jego przesłuchania w charakterze strony na okoliczność ewentualnej krzywdy, jakiej miałby doznać w związku z warunkami pobytu u pozwanego. Wskazać przy tym należy, że zebrany na tym etapie materiał dowodowy był wystarczający do wydania wyroku, bowiem wszystkie istotne okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy zostały już wyjaśnione.

Sąd zważył, co następuje:

Powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania za szkodę oraz zadośćuczynienia na krzywdę wyrządzoną mu przez funkcjonariuszy służby więziennej. Podniósł, że Skarb Państwa nie zapewnił mu właściwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności.

W myśl art. 417 § 1 k.c. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa, na gruncie tego przepisu są: szkoda wyrządzona przy niezgodnym z prawem wykonywaniu czynności z zakresu władzy publicznej oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy niezgodnym z prawem wykonywaniem takich czynności a powstaniem szkody.

Odnosząc się do przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej przewidzianej w art. 417 k.c. w postaci szkody wskazać należy, że jest ona rozumiana szeroko - jest nią każdy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach danego podmiotu, zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym. Art. 417 k.c. dotyczy zatem również odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu naruszenia dóbr osobistych obywatela, co oznacza możliwość wystąpienia przez pokrzywdzonego z roszczeniem o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę niemajątkową.

Zgodnie z brzmieniem art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24 k.c. stanowi w § 1, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Natomiast art. 448 k.c. statuuje, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd winien był więc w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia lub choćby zagrożenia naruszenia dóbr osobistych powoda, a dopiero w przypadku pozytywnej weryfikacji ustalić, czy działania lub zaniechania pozwanego nosiły znamiona bezprawności.

Sytuacja prawna osób pozbawionych wolności uregulowana jest w sposób ogólny w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2019 r., poz. 676 t.j.), a w szczególności w art. 110. Zasadą jest, że powierzchnia w celi mieszkalnej przypadająca na skazanego wynosi nie mniej niż 3 m²; cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy (art. 110 § 1 i 2 k.k.w.).

Realizacja spoczywających na administracji zakładu karnego obowiązków w zakresie organizowania miejsc, w których przebywają osoby pozbawione wolności należy do działań władczych państwa i mieści się w pojęciu wykonywania zadań z zakresu władzy publicznej. Ocena, czy obowiązki te zostały zrealizowane, winna być dokonana z uwzględnieniem uprawnień skazanego, szczegółowo uregulowanych przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy, a także z uwzględnieniem treści przepisów wykonawczych: Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. z 2016 r., poz. 2231)

oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2224).

Powód sformułował szereg zarzutów odnośnie warunków bytowych panujących w pozwanej jednostce penitencjarnej w trakcie odbywania przez niego kary pozbawienia wolności, jak również zarzut dotyczący niezapewnienia mu należytej opieki medycznej, mających świadczyć o naruszeniu jego dóbr osobistych przez pozwanego. Zdaniem Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na ustalenie, że pozwany zapewnił powodowi warunki odbywania kary pozbawienia wolności zgodne z prawem. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało, aby przebywanie w pozwanym zakładzie karnym, w warunkach bytowych wyznaczonych okolicznościami towarzyszącymi izolacji penitencjarnej, wywołało u powoda negatywne skutki zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne powodujące poczucie krzywdy, innej niż wynikająca z samego faktu pozbawienia wolności i związanej z tym izolacji od świata zewnętrznego, ograniczenia swobody i wolnej woli decydowania o samym sobie.

Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie nie ma dowodów na to, iż doszło do naruszenia dyspozycji art. 110 § 2 k.k.w. oraz norm określonych w przepisach wykonawczych. Powód na przełomie sierpnia i września 2019 r. przebywał w pozwanym zakładzie karnym. Był osadzony na Oddziale A w celach nr 204 i 215. Ilość miejsc zakwaterowania w celi nr 204 (cela 2-osobowa) i 215 (cela 3-osobowa) w pozwanej jednostce penitencjarnej ustalana jest z uwzględnieniem normy powierzchni mieszkalnej – minimum 3 m². Brak jest zatem podstaw do uznania, że cele w pozwanej jednostce penitencjarnej są przeludnione i nie spełniają normy powierzchni 3 m² na jednego osadzonego. Nie ulega wątpliwości, że cele są ciasne, jednak samo subiektywne odczucie powoda, że nie spełniają one norm metrażowych nie może być dowodem przeludnienia.

Pozwany wykazał również, że w zakładzie karnym przeprowadzane są regularne kontrolne przewodów kominowych, a dotychczasowe kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie wentylacji. Nadto, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, pozwany jest uprawniony do stosowania zabezpieczeń techniczno-ochronnych w postaci przesłon po zewnętrznej stronie okien. Zaznaczyć przy tym należy, że przepisy pozwalają na zamontowanie w oknach tzw. blend

w celu zapobieżenia zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku w jednostce penitencjarnej. Jak ustalono, zamontowane przesłony wykonane są z poliwęglanu koloru białego i nie ograniczają dostępu światła. Przesłony, w górnej i dolnej części, nie są zabudowane płytą z poliwęglanu, co umożliwia przepływ świeżego powietrza. Podkreślić przy tym należy, że jest oczywiste, iż temperatura w celi mieszkalnej w okresie letnim uzależniona jest od panujących warunków atmosferycznych. Na uwzględnienie nie zasługiwały również zarzuty powoda co do niewłaściwego oświetlenia celi. Pozwany wykazał, że w każdej celi jest zamontowane sztuczne oświetlenie. Natężenie oświetlenia było komisyjnie sprawdzane i spełniało obowiązujące normy.

Bezasadne okazały się również zarzuty powoda co do stosowania względem niego bezprawnej izolacji od kontaktu z innymi współwięźniami. Podkreślić należy, że

w dniu 27 sierpnia 2019 r., podczas spaceru, powód wykazał się nieregulaminową postawą i odgrażał się innemu osadzonemu w sposób wulgarny. Z uwagi na powyższe zdecydowano się na udzielenie powodowi spacerów w mniejszej grupie tak, aby nie dopuścić do eskalacji konfliktów i uniknąć wystąpienia bójki, czy też pobicia innego osadzonego. Było to działanie profilaktyczne. Nadto, z uwagi na nieregulaminową postawę, powoda ukarano karą poprzez udzielanie widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą na okres do 3 miesięcy. Jak ustalono wobec powoda nie zostały podjęte zalecenia wynikające z art. 88b § 1 k.k.w. i nie podjęto decyzji o objęciu go szczególną ochroną w warunkach zwiększonej izolacji i zabezpieczenia. Pozwany wykazał, że powód miał w pozwanej jednostce zagwarantowany godzinny spacer w ciągu doby, zgodnie z art. 112 § 1 k.k.w. Spacer odbywał się zgodnie z § 32. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjno Porządkowego Wykonywania K. Pozbawienia Wolności, pod bezpośrednim nadzorem funkcjonariusza w wyznaczonym miejscu na wolnym powietrzu. Nadto pola spacerowe spełniają normy w zakresie ich metrażu. Wskazać przy tym należy, że zakwaterowanie osadzonych przekłada się na ustalanie harmonogramu grup spacerowych, które uwzględnia takie czynniki jak konieczność oddzielenia osadzonych młodocianych od osadzonych mogących wpływać na nich demoralizująco i konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego.

Odnosząc się natomiast do zarzutu bezasadnego karania powoda podczas odbywania przez niego kary pozbawienia wolności wskazać należy, że powód przejawiał wysoce naganną postawę w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności. Ze zgromadzonych w sprawie dokumentów wynika, że jest on osobą silnie zdemoralizowaną, zdolną do zachowań wulgarnych, roszczeniowych i agresywnych w stosunku do każdego. Z powodu prezentowania nieregulaminowych postaw powód był wielokrotnie karany dyscyplinarnie podczas odbywania kary pozbawienia wolności. Bezasadne okazały się również zarzuty powoda co do nagminnego karania go przez pozwanego poprzez odmowę udzielania widzeń z rodziną. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że został on ukarany karą udzielania widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą na okres do 3 miesięcy jedynie raz w związku z incydentem z dnia 27 sierpnia 2019 r. Wskazać natomiast należy, że z uwagi na stan epidemii w pozwanym zakładzie karnym początkowo nie odbywały się widzenia. Świadek J. C. wskazała, że w późniejszym czasie, ze względu na wymagania sanitarne, widzenia odbywały się w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą tj. przez pleksi. Nie sposób zatem uznać, że ograniczenie bezpośredniego kontaktu z osobą odwiedzającą w czasie epidemii, która nadal trwa, miało na celu jakiegokolwiek ukaranie powoda.

Powód w żaden sposób nie wykazał również, by w pozwanym zakładzie karnym nie zapewniono mu właściwej opieki medycznej. Jak ustalono powód informował wychowawców o dolegliwościach natury zdrowotnej. Funkcjonariusze pozwanego zgłaszali natomiast problemy zdrowotne powoda i zwracali się o pomoc lekarską. W czasie pobytu w pozwanym zakładzie karnym powód chorował na świerzb, miał również czyraki. Powód w pozwanym zakładzie karnym odbywał konsultacje z lekarzem, a następnie wykonano mu zabieg. Powód przebywał również w szpitalu przy Areszcie Śledczym w B., gdzie pobrano od niego wycinki. W pozwanym zakładzie karnym powód przeszedł także zakażenie wirusem (...)2. Został wówczas przewieziony z pozwanej jednostki do oddziału szpitalnego, gdzie zaopatrzone go medycznie. Brak jest zatem jakichkolwiek dowodów na okoliczność, że pobyt powoda w pozwanej jednostce penitencjarnej wywołał u niego negatywne skutki zdrowotne, jak również by powodowi nie zapewniono należytej opieki medycznej.

Mając na względzie zasady panujące w podobnych jednostkach Sąd doszedł do przekonania, że większość okoliczności przytoczonych przez powoda dyktowana była jego subiektywnymi odczuciami i przekonaniem, nieznajdującymi jednak odzwierciedlenia w praktyce. Sąd stanął na stanowisku, że subiektywny odbiór tych niedogodności jest raczej dyktowany brakiem akceptacji dla zaistniałej sytuacji aniżeli stanem faktycznym. Zdaniem Sądu dobra osobiste powoda nie zostały naruszone podczas jego pobytu we wskazanej jednostce penitencjarnej. Wyrokując w przedmiotowej sprawie Sąd nie mógł oprzeć się li tylko na niepopartych stosownymi dowodami twierdzeniach strony powodowej. Mając na względzie charakter niedogodności wynikających z izolacji w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności należy podkreślić, że w dużej mierze przekonanie powoda o jego krzywdzie dyktowane było swoistym odczuciem dyskomfortu w związku z niższym standardem życia od tego, jaki powód mógł potencjalnie prowadzić przed osadzeniem w pozwanym zakładzie karnym. Jednakże subiektywne opinie stron nie mogą stanowić dowodu na okoliczności przytoczone w treści pism procesowych zawierających opis ich żądań.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 23, art. 24 w zw. z art. 448 k.c. oraz na podstawie art. 417 k.c. a contrario powództwo oddalił (pkt 1 wyroku).

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powód przegrał niniejszą sprawę w całości. Na koszty postępowania poniesione przez pozwanego złożyło się wynagrodzenie Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa w sprawie o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności w wysokości 120 zł. Mając zatem na uwadze wynik procesu, na podstawie art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c., Sąd zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2 wyroku).

Powód korzystał w procesie z dobrodziejstwa, jakim jest pomoc profesjonalnego pełnomocnika udzielona z urzędu. Wobec powyższego Sąd, na podstawie § 14 ust. 1 pkt 26 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, przyznał ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz adwokata S. S. kwotę 120 zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu (pkt 3 wyroku).

SSO Joanna Cyganek